

**Cheltuielile de executare în
reglementarea noului Cod
de procedură civilă**

Sediul materiei

- Art. 669 NCPC
- art. 39 din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată
- Regulamentul de aplicare a Legii nr. 188/2000
- Statutul profesiei de executor judecătoresc

Partea obligată la plata cheltuielilor de executare. Principiul care guvernează obligația de plată a cheltuielilor de executare.

- principiul avansării de către partea care recurge la serviciile unui organ de executare a cheltuielilor pe care le implică cea de-a doua fază a procesului civil - creditorul
- principiul culpei procesuale

- partea responsabilă de efectuarea cheltuielilor de executare - debitorul (art. 669 alin. 2 NCPC; art. 39 din Legea nr. 188/2000).
- debitorul va fi ținut să suporte și cheltuielile de executare stabilite sau după caz efectuate după înregistrarea cererii de executare și până la data realizării obligației stabilite în titlul executoriu, prin executare voluntară.
- cheltuielile de executare urmează a fi suportate de debitor și în cazul în care, somat fiind potrivit art. 667, execută obligația de îndată sau în termenul acordat de lege, însă, în această situație, el nu va fi ținut să suporte decât cheltuielile pentru actele de executare efectiv îndeplinite, precum și onorariul executorului judecătoresc și, dacă este cazul, al avocatului creditorului, proporțional cu activitatea depusă de aceștia.

- Cazuri în care cheltuielile sunt suportate de creditor:
- art. 622 alin. 4 NCPC - înscrierea sau radierea unui drept, act sau fapt dintr-un registru public, emiterea unei autorizații, eliberarea unui certificat sau predare a unui înscris și altele asemenea - obligații a căror executare se poate obține la simpla cerere a persoanei îndreptățite, fără a fi necesară intervenția executorului judecătoresc, la concursul acestuia urmând a se apela numai, în subsidiar, în caz de neconformare a debitorului
- corelația cu art. 908 alin. 1 NCPC
- în situația în care creditorul a renunțat la executare sau dacă prin lege se prevede altfel
- art. 722 alin. 1 teza finală NCPC
- în cazul reducerii onorariului de executor de către instanța de executare, ca efect al admiterii contestației la executare formulată de debitor - în condițiile art. 669 alin. 4 coroborat cu art. 451 alin. 2 NCPC

Cuquantumul cheltuielilor de executare ce trebuie suportat de debitor

- ansamblul sumelor ce au fost stabilite de executorul judecătoresc ca reprezentând cheltuieli presupuse de executarea silită, în condițiile în care acestea nu au fost supuse procedurii de reducere din partea instanței de executare.
- excepție - ipoteza în care debitorul, somat potrivit art. 667, execută obligația de îndată sau în termenul acordat de lege, situație în care acesta nu va fi ținut să suporte decât cheltuielile pentru actele de executare efectiv îndeplinite, precum și onorariul executorului judecătoresc și, dacă este cazul, al avocatului creditorului, proporțional cu activitatea depusă de aceștia.

Elementele componente ale cheltuielilor de executare

- 1. taxele de timbru necesare declanșării executării silită
- 2. onorariul executorului judecătoresc, stabilit potrivit legii
- 3. onorariul avocatului în faza de executare silită
- 4. onorariul expertului, al traducătorului și al interpretului
- 5. cheltuielile efectuate cu ocazia publicității procedurii de executare silită și cu efectuarea altor acte de executare silită
- 6. cheltuielile de transport
- 7. alte cheltuieli prevăzute de lege ori necesare desfășurării executării silită

Onorariul executorului judecătoresc

- DISCUȚII -

- art. 39 alin. 3 din Legea nr. 188/2000
 - executorii judecătorești nu pot condiționa punerea în executare a hotărârilor judecătorești de plata anticipată a onorariului.
 - interdicția căreia i se subordonează executorul judecătoresc vizează numai onorariul acestuia, iar nu toate celelalte sume ce intră în alcătuirea cheltuielilor de executare.
 - interdicția operează numai în privința hotărârilor judecătorești.
 - în ipoteza în care creditorul nu achită în avans onorariul de executare, executorul judecătoresc va proceda la efectuarea urmăririi silite, încheierea de stabilire a cheltuielilor de executare constituind titlu executoriu și putând să fundamenteze executarea silită ulterioară a creditorului pentru sumele astfel datorate.

- art. 54 lit. I din Statutul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, astfel cum a fost introdus prin Hotărârea Congresului U.N.E.J. nr. 1/19.05.2012

- executorul judecătoresc este obligat să aibă evidențiat și încasat cel puțin onorariul minim, prevăzut de legislația în vigoare, în fiecare dosar execuțional, la data declanșării procedurii execuționale.

- norma statutară menționată contravine în mod flagrant cu prevederile Legii nr. 188/2000 care obligă executorul judecătoresc să nu condiționeze punerea în executare a hotărârilor judecătorești de plata anticipată a onorariului.

- dispozițiile statutare, având o forță juridică inferioară legii nu pot opera o modificare a dispozițiilor acesteia, astfel încât urmează a nu se aplica în partea privitoare la obligativitatea executorului judecătoresc de a avea încasat onorariul minim la data declanșării executării silite.

- art. 54 lit. I din Statutul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești trebuie interpretată în sensul în care executorul judecătoresc este obligat să aibă evidențiat un onorariu minim, în cuantumul legal, evitându-se, astfel, situațiile în care anumiți executori judecătorești derulau proceduri execuționale, fără evidențierea și încasarea niciunei sume cu titlu de onorariu de executor.

Onorariul avocatului în faza de executare silită

- Dovada onorariului avocatului se face prin înscrisuri, respectiv factură fiscală și chitanță sau bon fiscal din care să rezulte cuantumul acestuia și activitățile prestate de avocat pentru care a fost achitat.
- Executorul judecătoresc nu are atribuții de cenzurare a cuantumului onorariului avocatului în faza de executare silită, această atribuție revenind în exclusivitate instanței de executare investită de partea interesată pe calea contestației la executare.
- Prin urmare, executorul judecătoresc are numai obligația de a verifica existența înscrisurilor doveditoare ale plății onorariului de avocat, iar suma pe care acestea o constată urmează să fie menționată în cuprinsul încheierii reglementate de art. 669 alin. 4 NCPC.

Alte cheltuieli prevăzute de lege ori necesare desfășurării executării silite

- În cadrul acestor cheltuieli se includ și sumele de bani aferente etapei prealabile înregistrării cererii de executare silită și deschiderii dosarului de executare silită desfășurată în condițiile art. 664 alin. 1 NCPC.
- Deși potrivit art. 669 alin. 2 NCPC, debitorul este ținut să suporte cheltuielile de executare stabilite sau, după caz, efectuate după înregistrarea cererii de executare, și cheltuielile ocazionate de procedura prealabilă înregistrării cererii și deschiderii dosarului de executare se subsumează noțiunii de „cheltuieli de executare” având în vedere că acestea sunt efectuate în scopul declanșării executării silite.
- În același sens - art. 669 alin. 1 NCPC - partea care solicită îndeplinirea unui act sau a altei activități care interesează executarea silită este obligată să avanseze cheltuielile necesare în acest scop.

Cheltuielile de executare și ajutorul public judiciar

- O.U.G. nr. 51/2008 reglementează posibilitatea plății onorariului executorului judecătoresc și acordarea de scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, datorate în faza de executare silită.

Procedura de stabilire a cheltuielilor de executare

- executorul judecătoresc emite o încheiere, pe baza dovezilor prezentate de partea interesată, în condițiile legii.
- Încheierea de stabilire a cheltuielilor de executare se dă fără citarea părților, se comunică acestora, este executorie de drept și poate fi atacată numai cu contestație la executare, în termen de 5 zile de la comunicare (art. 656 alin. 3 coroborat cu art. 714 alin. 2 NCPC).
- Excepții - cheltuielile de executare se stabilesc pe bază de proces-verbal - art. 849, art. 889, art. 893 alin. 2, art. 899.
- art. 665 alin. 4 teza finală NCPC - încuviințarea executării silite se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

- executorul judecătoresc va întocmi o încheiere și pentru cheltuielile aferente etapei prealabile înregistrării cererii și deschiderii dosarului de executare, încheiere ce constituie titlu executoriu în aceleași condiții ale art. 669 alin. 6 NCPC.
- art. 669 alin. 5 NCPC - în cazul în care sumele stabilite potrivit alin. 4 nu pot fi recuperate de la debitor, din lipsa bunurilor urmăribile sau din alte cauze, ele vor fi plătite de creditor, care le va putea recupera de la debitor când starea patrimonială a acestuia o va permite, înăuntrul termenului de prescripție.

Cenzurarea cheltuielilor de executare

- Art. 669 alin. 4 teza a II-a și a III-a
- Trimiterea la prevederile art. 451 alin. 2 și 3 NCPC trebuie înțeleasă ca fiind făcută la o normă de drept comun în privința posibilității instanței de reducere a cheltuielilor de executare privite în sens larg.
- Distincție după cum contestația la executare prin care se contestă onorariul executorului judecătoresc este formulată de creditor sau de debitor.
- În aplicarea textului art. 451 alin. 2 NCPC la care art. 669 alin. 4 face trimitere, s-ar putea aprecia că instanța de executare are posibilitatea de a reduce, din oficiu, onorariul executorului judecătoresc, atunci când acesta este disproporționat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de executor?

- Onorariul executorului judecătoresc - în lipsa unor elemente de natură legală, propunerea acestuia trebuie să reflecte complexitatea și dificultatea activității executorilor judecătorești, efortul intelectual presupus de aceasta, valoarea creanței de recuperat, cheltuielile executorului, precum și răspunderea acestuia pentru actul îndeplinit, astfel de criterii stând și la baza operațiunii de cenzurare de către instanța de executare a onorariului executorului.

- Instanța are posibilitatea de a solicita precizări organului de executare sub aspectul modului de determinare a cuantumului onorariului, în aplicarea dispozițiilor art. 716 alin. 4 NCPC.
- Termenul în care se poate formula contestația la executare - 5 zile de la comunicarea încheierii.
- Instanța competentă să soluționeze contestația la executare - instanța de executare (judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea), în afara cazurilor în care legea dispune altfel, așa cum se întâmplă în cazurile prevăzute de art. 713 alin. 2 și art. 819 din NCPC.
- Cererea de suspendare a executării cheltuielilor de executare - o asemenea cerere nu poate fi condiționată de plata unei cauțiuni.

Vă mulțumesc pentru atenție!

conf. univ. dr.
 judecător Evelina Oprina

evelinaoprina@yahoo.com